

A făcut ochii mari la mine. Ceilalți au tăcut toți privind-mă. M-a surprins liniștea care s-a făcut și n-am putut să nu mă gândesc că or fi având și ei pe cineva la închisoare. Închisorile gemeau de pline ce erau, mai ales de legionari sau de simpatizanți legionari. Toată țara ținea cu ei, simțind că de acolo venea un suflu de adevăr și libertate, care era complet nou și se ridica din ce în ce mai tare. Mulți erau oameni tineri, țărani și foarte mulți studenți din toate orașele cu universități; de asemenea, foarte mulți intelectuali, oameni cu pondere.

— Știți unde e? Lăsați că vă arăt eu, cobor tot la Râmnicu Sărat și închisoarea e în drumul nostru.

— Doamne, cine știe ce-o să mai vină peste noi. Au început să ia și pământurile boierilor, spuse moșul gând la gând cu mine. Oare or să ne ia și nouă gospodăriile? Cică așa e în Rusia, oamenii nu mai au nimic. Or să facă și la noi la fel? După ce c-a luat statul toate fabricile și uzinele, acum mai ia și pământurile boierilor. Unde or să mai lucreze oamenii?

— Taci, poruncește Safta scurt. Ține-ți gura.

— Ba nu tac deloc. Eu sunt la sfârșit acum, ce vrei să-mi mai facă? Un bătrân, un moș ca mine? N-or să umple închisorile cu noi. Îi iau pe tineri, ca să le taie tot elanul și să nu mai poată face nicio mișcare.

Safta, lângă mine, se tot freacă pe locul ei și-l trage pe moș de mânecă.

— Ei, iaca tac, că ajungem și trebuie să începem să ne mișcăm dacă vrem să mai ieșim de aici.

Ajunși în gară, alt huroit de roți, alt scârțâit, alte sirene de locomotivă. Fum, aburi din toate părțile, lume multă; era o gară din cele importante pe drumul trenului nostru. Oamenii se îmbrânceau, strigau după unul și altul. Eu eram cam dezorientată și nu știam pe unde s-o apuc. Am fost foarte mulțumită să văd că moșul meu și baba lui erau așteptați de o căruță în care m-au suit și pe mine cu pernă cu tot.

— Aici puteți coborî, mi-a spus după un timp. Vedeți drumul acesta? O luați de-a lungul lui. De altfel, nu sunteți

singură, merg mai mulți într-acolo. Să vă ferească Sfântul și să vă aibă în paza lui.

Eram foarte mișcată, le-am întins mâna cu căldură, mulțumindu-le. Într-adevăr, câte doi, sau câte o femeie singură (în special femei), se îndreptau fără vorbă într-acolo. Ca și pentru mine, acolo era necunoscutul, dar și speranța de a găsi ce căutau. În fața porții mari de fier, un gardian vorbea cu fiecare pe rând.

— Documentul! îmi cere mie.

— Ce document?

— Păi, hârtia de vorbitor, unde e? Cartea de identitate.

Caut în geantă, scot cartea de identitate, hârtie de vorbitor n-am.

— Păi cum vii fără hârtie de vorbitor, tovarășă?

— Vin la tata, sunt fata lui Radu Budișteanu. Lasă-mă să-i dau perna asta. Nu vreau să intru, numai să-i dau perna. Vin de la București cu perna asta în brațe. Lasă-mă, te rog!

Ia din nou cartea mea de identitate și-o tot citește, de parcă ar vrea s-o învețe pe dinafară. Am totuși impresia că se gândeste la ceva.

— Da, văd că ești fata lui. Mă măsoară din cap până în picioare. Hai, șezi colo, pe piatra aia, fă loc să iau pe altul la rând, nu vezi ce de lume e? se răstește la mine.

Mă așez unde mi-a spus și aștept. Între timp, văd că împinge poarta mare ca și cum ar vrea să facă mai mult loc. Zăresc o curte mare și o clădire în fundul ei. Gardianul întoarce capul spre curte și strigă

— Ioane, Ioane, vino încoace.

Îi șoptește ceva lui Ion la ureche. Ion dispăre în clădire. Aștept pe piatra mea, în arșița care arde tot ce e împrejur, inclusiv capul meu, care simt că începe să ia foc. Oamenii se înghesuie, se împing, să ajungă înaintea în fața gardianului. Mai toți prezintă niște hârtii și intră. În fundul curții, îl zăresc pe tata venind spre poartă.

— Tovărășică, fă-te încoace. Da, tu, aia cu perna.

Sar în picioare și mă grăbesc către tata, făcându-i semne cu mâinile. Nu știam cum să fac să nu-mi cadă perna din brațe.

— Tovărășică, hei, nu mai face semne, stai liniștită că vine.

— Ai venit, ai venit așa de repede, îl aud pe tata susurându-mi în ureche, strângându-mă la el.

— Ce faci? Cum îți merge?

— N-ai grijă, merge bine, spune luându-mi perna. Sunt în aceeași celulă ca în 1938. Ce spui despre asta?

Îl simt liniștit, nici crispat, nici nervos. Dimpotrivă, parcă îmbărbătat.

— Nu știam nimic de tine. Am aflat din ziar. Groaznic. Ce ne facem? Cum te-au găsit, cum a fost?

— Nu acum. Nu-i momentul să vorbim despre asta. Nu dispera, fii cuminte! O să fie bine, zice încercând să zâmbească. Ai să vezi. Ce e acasă? Ce faceți toți?

— Bine, bine. Ah, stai că ai și o prăjitură de la mama. Deschid geanta și scot pachetul.

— Hei, tovarășa. Ce faci? Ce ai acolo? Păi așa ne-a fost vorba?

— Nu e nimic, e o prăjitură de la mama.

— Stai să văd eu. Așa nu se poate.

Mi-o smulge din mână, desface pachetul și, băgându-și toate cele zece degete în ea, o rupe în bucățele.

— Hm, da, luați-o, și i-o întinde tatei. Hai, acum du-te. Ce mai stai? se răstește la mine. Acum s-a terminat. I-ai dat ce-ai avut de dat. Du-te acasă. Tata mă sărută și-mi șoptește la ureche:

— Să ne ajute Dumnezeu! Fii curajoasă! Sărută-i pe toți. Ne vom vedea curând.

Acest curând va fi după 6 ani de la proces, când l-am întrezărit pe culoar, ani în care n-am avut niciun fel de știre despre existența lui. În loc să-l pună în libertate, l-au condamnat la încă 6 ani. Primii 8 ani au fost de groază, de nesiguranță extremă, de frică că i s-a întâmplat ceva, că a fost omorât, că a

fost deportat în Siberia. Apoi, următorii 6 au fost la fel. Știam că este într-una din închisorile țării (le cunoșteam pe toate pe de rost), dar nu știam nici măcar în care, ce să mai vorbim de vești de la el.

Întorc spatele închisorii care-l înghițise din nou între zidurile ei. Încep să plâng cu hohote, mergând cu pași mari către gară. Iau trenul, care, mai gol acum, parcă fuge liniștit printre lanurile de grâu. Mă atrage această priveliște. Lanuri de orz alternează cu secară, cu porumb. Din când în când, câte o pădurice verde în zare. Ce bogăție, gândesc. Rămân cu ochii lipiți pe aceste imagini de belșug. Ce o să devină biata țară? Ce or să devină bieții oameni, ce o să devenim cu toții? Din 1944, de când regele Mihai întorsese mersul războiului de pe frontul de răsărit către apus, cu scopul de a-i bate pe nemți, eram prieteni cu rușii, care trecuseră peste noi spre Germania cu titlul de prieteni, dar prădaseră tot ce s-a putut. De atunci s-au schimbat multe. Acum războiul se terminase, dar domneau peste tot dezorganizarea și distrugerea. Trecerea la o nouă orânduire, atât de deosebită de cea veche, crease dezordine, haos și nesiguranță pentru toți: foștii boieri, care trebuiau exterminați, foștii burghezi, care încercau să se adapteze, dar erau ținuți din scurt, muncitorii, care nu înțelegeau ce li se întâmplă, și țărani, complet speriați, fiind obligați să iasă din făgașul lor vechi cu care erau obișnuiți din moși-strămoși. Această orânduire constituia de fapt haosul și incompetența care domneau peste tot, de la cârma până la talpa țării.

Cobor la București, mă năpustesc între oamenii grăbiți de pe stradă, cu pași repezi către casă. În drum, mă opresc la obișnuitul telefon public și-l sun pe Vlad.

— M-am întors, am fost să duc o pernă tatei la Râmnicu Sărat. Nu-ți face griji, totul e în ordine. Ne vedem mâine? I-am vorbit ca un automat care găsește că e normal să se întoarcă de la Râmnicu Sărat.

— Râmnicu Sărat, îngână Vlad? Dar ce s-a întâmplat?